

YHDESSÄ VAHVEMMAKSI- YHDISTYSTEN YHDISTYMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

Pirkan Kylät
16.4.2026

Reijo Petrell

Koulutuksen pääasiat

- Järki ja tunteet
- Sovittavat asiat
- Muutosprosessi

Tunne ja tahto ratkaisee

- Järkisyys voivat puoltaa muutosta vahvasti, mutta tunteet kuitenkin ratkaisevat
- Etuja ja haittoja ei yleensä voi laskea
- Jos on riittävä yhteinen tahto, keinot muutokseen kyllä löytyvät
- Yleensä kyse on kuitenkin varsin pienten yksiköiden muutoksista

Millä mielellä pohdintaan

- Pakko?
- Vastuullisuus?
- Luottamus?
- Yhdessä tekemisen ilo?

Monenlaiset taustat ja syyt

- Rahoittajan tahto
- Pelastusoperaatio
- Voimien hiipuminen
- Resurssien kasvattaminen ja työnjaon parantaminen
- Tulevaisuuteen valmistautuminen

Muutoksen tarve?

- Voimat eivät riitä / toiminta päällekkäistä
 - Aktiivisten toimijoiden määrä vähenee
 - Ikääntyminen
 - Ajankäytön vaihtoehdot
 - Kiinnostuksen kohteet muuttuvat
 - Liikaa hallintotyötä ja kuluja
- Mutta
 - Etäisyydet voivat kasvaa?
 - Voiko uusi tuntua omalta?
 - Erilaiset tarpeet ja toiminnan kohteet?
- Onko yhdistyminen ratkaisu ongelmiin?

Erilaiset lähtökohdat – erilaiset prosessit

- Useimmiten on kyse saman järjestön paikallis- tai piiriyhdistysten yhdistymisistä
 - Samat peruslähtökohdat, säännöt ja toiminnot helpottavat yhdistymistä
 - Silti on paljon erilaisuuttakin
- Jos on kyse ihan eri yhdistyksistä, ratkottavia asioita on tietysti enemmän

Muutoksen isot vaiheet

- **Päätöksen aikaansaanti** on suurin ponnistus – joskus se vie vuosia, joskus se ei onnistu ollenkaan
 - Ennemmin jopa lopetetaan koko toiminta kuin liitytään toisen kanssa yhteen
- **Juridinen muutosprosessi** on helpoin vaihe
- **Toimintojen todellinen yhdistäminen** on joskus mittava urakka – voi taas viedä vuosia

Muutama perusasia

- Yhdistysten fuusiota ei ole lainsäädännössä – toisin kuin yrityksillä
- Yhdistymiselle on teknisiä vaihtoehtoja
 - Kaikki yhdistyvät yhdistykset lopettavat toimintansa ja perustetaan kokonaan uusi yhdistys
 - Voi olla tarpeen, jos
 - uusi yhdistys toimii paljon aiemmista poikkeavalla tarkoituksella ja toimintamuodoilla
 - luopumisen tuska / tasapuolisuuden vaade on liian suuri
- **Suositukseni: Yksi yhdistys jatkaa tarpeellisin tavoin muutettuna, toinen / muut lopettavat toimintansa eli puretaan**

Miksi yksi jatkaa?

- **Säästyy perustamisen vaiva**, kun yhdistys on jo olemassa; se on rekisteröity, sillä on säännöt, pankkiyhteydet, tilat, toiminnat, jäsenistö, hallitus ym.
- **Säästyy edes yhden yhdistyksen purkamisen vaiva**
- Yhdistymisessä on kyllä töitä ihan riittämiin ilmankin

Sopimus yhdistymisestä?

- **Suositukseni: paras koota keskeiset asiat sopimukseen.**
- Sopimusta valmisteltaessa tulee yleensä käydyksi läpi kaikki tärkeät kysymykset, jotka joka tapauksessa nousevat esiin jossain vaiheessa
- Nähdään ajoissa onko yhdistymiselle edellytyksiä ja mitä se vaatii

Sopimus yhdistymisestä

- Tavoite, perustelut ja muutoksen päälinjat
- Muutoksen toteutus
 - Toiminta
 - Jäsenet
 - Hallinto
 - Talous, omaisuus, velat ja vastuut
 - Työsuhteet, jos niitä on
- Muutosprosessi: tärkeät työvaiheet ja kokoukset
- Aikataulu
- Viestintä: jäsenistö, kumppanit, muu ulkomaailma

Kuka sopii?

- Toissijaista on, mikä tahoo hyväksyy sopimuksen ja milloin
 - Jäsenkokoukset
 - Hallitukset
- Voi olla aiesopimus

Mahdolliset vaikeat asiat

- Mikä jatkaa, mi(t)kä puretaan/
 - Vähimmän vaivan periaate
 - Suurin jatkaa = jolla on eniten asioita, joita ei kannata alkaa perustaa alusta saakka uudestaan
 - Jäsenmäärä
 - Toiminta
 - Työntekijät
 - Elinkeino toiminta
 - Avustukset
 - ym.

Mahdolliset vaikeat asiat

- Nimi
- Toimipiste / tilat
- Johto / hallinto
 - Toiminnanjohtaja, työntekijät
 - Hallituksen kokoonpano, puheenjohtaja

Mahdolliset vaikeat asiat

■ Talous

- Tässä mitataan usein yhteistyökyky ja liittymistähto
- Paha, jos on erilaiset taloudelliset asemat; varat, velat, vastuut, riskit
- Vuosikymmenien tai vuosisatojen työn tulos on vaarassa päätyä pois omista käsistä!
- Tuhlataan pois, siirretään "turvaan", sovitaan kohdentamisesta / jätetään tietyn alueen käyttöön

Perusprosessi

- Alustavat keskustelut
- Hallitusten neuvottelut
- Viestintä
- Yhdistymisen valmistelu / työryhmä
- Jäsenkokoukset molemmissa
- Selvitys- ja purkutoimet purkautuvassa
- Jäsenistön ja omaisuuden siirrot
- Uuden hallinnon aloitus jatkavassa

Vastaanottava yhdistys

- “Yhdistymisen” hyväksyntä
- Mahdolliset sääntömuutokset
 - Nimen muutos
 - Toiminnan tarkoitusta ja toiminta-aluetta koskevat muutokset
 - Hallitusta koskevat muutokset
 - Muut tarpeelliset

Vastaanottava yhdistys

- Siirtyvien jäsenten vastaanotto
- Omaisuuden vastaanotto
- Sopimusten vastaanotto / tekeminen
- Toimintasuunnitelma ja talousarvio

Purettava yhdistys

- Purkamispäätökset sääntöjen mukaan
 - 3/4 määräenemmistöllä
 - Selvitysmiesten valinta
- Mahdollista, että hallitus antaa jo purkukokouksessa selvityksen, että velkoja ei ole. Tällöin ei tarvita erillistä loppuselvitystä.

Purettava yhdistys

- Usein tarvitsee kuitenkin tehdä monenlaisia purkutoimia ja selvitys-/purkutyö jatkuu ainakin muutaman kuukauden päätöskokouksen jälkeen

Selvittäjät

- Joko purkautuvan yhdistyksen hallitus tai valitut henkilöt
- Suositus: mieluiten tiivis porukka

Säännöt

- Tarkistettava purkamista ja sääntöjen muuttamista koskevat määräykset
 - Purkaminen edellyttää YhdL:n mukaan jäsenkokouksen päätöstä vähintään $\frac{3}{4}$ enemmistöllä
 - **Kyläyhdistysten mallisäännöissä: $\frac{3}{4}$ enemmistö yhdessä jäsenkokouksessa riittää purkupäätökseen**

Säännöt

- Tarkistettava omaisuuden luovuttamista koskevat sääntömääräykset
 - Voidaanko omaisuus luovuttaa jatkavalle yhdistykselle? **Tarkistettava säännöistä!**
 - **Kyläyhdistysten mallisäännöissä** ei ole estettä, mutta mallisääntöjen mukaan varat on luovutettava käyttöön yhdistyksen toiminta-alueelle
 - Päätös varojen luovutuksesta tehtävä yhdistyksen viimeisessä kokouksessa

Purkuprosessi

- Velkojen maksu
- Sopimusten päättäminen / siirtäminen jatkavalle yhdistykselle
- Omaisuuden siirtäminen jatkavalle
- Loppuselvityksen tekeminen
- Purkuilmoitus PRH:lle

Jäsenet

- Jäsenet eivät siirry automaattisesti purkautuvasta yhdistyksestä vastaanottavaan
- Edellyttää jäsenen omaa tahdonilmaisua
 - Valmis lomake: liittyn xx yhdistykseen zz lukien
 - Syytä tehdä mahdollisimman helpoksi
 - Käytännössä siirretään suoraankin.

Hallitus

- Vastaanottavan hallitus voi jatkaa entisellään seuraavaan normaaliin jäsenkokoukseen saakka
- Hyvä mittari luottamukselle
- Purkautuneen edustajat voivat osallistua kokouksiin
- Ensimmäisen uuden hallituksen kokoonpanosta usein sovittu, jotta alueellinen tai asiallinen edustus hyvä

Toiminnan / hallinnon organisointi

- Purkautunut yhdistys voi jatkaa jaostona tai toimintaryhmänä
- Voi olla näin oma alahallinto ja oma talouskin
 - Myös omat aiemmat varat
- Jos ei ole tarvetta, en suosittele lähtökohtana
- Yksinkertaisempi on helpompi eikä ole vaaraa, että jaosto alkaa elää ihan omaa elämäänsä
- Varsinaisella hallituksella ja yhdistyksellä on kuitenkin vastuu

Onnistumisen merkit

- Toiminta laajenee, tekijöitä riittää, jäsenkunta kasvaa! Hienoa, jos näin.
- Toiminta jatkuu parempana kuin ilman yhdistymistä.
- Toiminta jatkuu.

Onnistumisen merkit

- Kun muutos on tehty, kukaan ei tiedä mitä olisi tapahtunut ilman muutosta.
- Jos muutosta ei tehdä, kukaan ei tiedä mitä olisi tapahtunut, jos se olisi tehty.

Yksi kertomus yhdistymisestä

- <https://www.martatilehti.fi/artikkelit/yhdessa-vahvemmat-neljan-kunnan-martat-loysivat-uuden-alun/>

KIITOS JA HYVÄÄ KEVÄTTÄ!